

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Ceeace ne lipsește

(+). *Vieța e războiu. Și încă războiu greu. Acest adevăr îl știm cu toții. L-a spus Scriptura. L-a prins în nepieritoare acțiomă filozofică bătrânul Herakleitos. L-a îmbrăcat în haina poeziei Coșbuc al nostru. Și nenumărați alții.*

Dar nici nu-i lipsă să ni l spună cineva. Inși-ne suntem doar angajați, până la unul, în strânsa luptă a existenței și știm din amară experiență ce înseamnă să-ți eluși un locșor sub soare, să sameni și să alegi roadele osteneților tale. Decât: *Folemos pater panthon! Războiul e calea, cheia și izvorul tuturor izbânzilor. Și dacă-i așa, evident că nu mai avem să căutăm alte soluții.*

Cu toate acestea nu-i iertat să pierdem nici când din vedere celalalt normativ al întregului complex de manifestări ale existenței: *Mens agitat molem! Materia trebuie să fie călăuzită de spirit. Și suprema lege a spiritului creștin, — trăim doar într'al douăzeciua veac de creștinism — este iubirea. Altcum ne desminșim numele; recădem în barbarie. Mai rău: ne sălbătăcim.*

Cum, din nefericire, pare să fie cazul la noi Românii de după unire. Spectacolul pe care ni-l imbie luptele dintre partide; mai nou: dintre extremele dreaptă și stângă, e deăd dreptul dezolant. Te întrebi cu groază: *mergând pe calea apucată, unde ne vom opri? Și, în răspunsul care se desprinde de sine, oricât de optimist ai fi, nu poți descoperi nici o rază de lumină.*

Pentru că în deslănțuirea vijelioasă a patimilor cu jafuri, scum, sânge și vieți stinse la bilanș, înzădar vei căuta luminile minții senine și flacăra curată a iubirii evanghelice; nu le vei găsi. În schimb îți va rânji sinistru spectrul urei celei mai hădoase. Cu atât mai hădoasă, cu cât se maschează cu pețete de-ale Legii Noue păgânește sfârticate.

Să nu mai fie, așadar, nici un fel de războire între forțele, prin firea lor, oarecum, ad-verse? Ba să fie! Adevărul nu poate face casă cu minciuna; nici virtutea cu fărădelegea, dreptatea cu injustiția, libertatea cu sugrumarea samavolnică. *Armis arma opponenda! Dar să fie aceste arme călitate în focul demnității creștine. Fără trivialitatea limbajului și fără lipsa de scrupule în alegerea mijloacelor.*

Au cei de pe baricada contrară o presă de mare tiraj? Să creăm noi alta care să-i fie superioară, și să-i facem propagandă! Sunt solidari ceilalți în presupuse rele? Să fim și noi tot atât de solidari în bine! Ei sunt meschini? Noi să fim nobili! Muncesc ei din greu și programatic pentru ruina? Să-i întrecem în devotament, conștiințiozitate și spirit de jertfă desinteresată în slujba idealului sfânt ce susținem că ne călăuzește pașii! Cu un cuvânt: *să fim forță morală reală clădită pe comandamentele spiritualității celei mai elevate și inspirată de iubirea propovăduită de Hristos, nu zeități păgâne, și atunci și porțile iadului se vor sfărma de noi. Altfel ne așteaptă haosul și destrămarea.*

De ceeace Dumnezeu să ne păzească. Suntem doar o țară creștină, cu o biserică „dominantă”, stăpână (așa se spune la toate părzile) pe sufletele majorității covârșitoare a cetățenilor, creșcuți de dânsa în cel mai autentic duh evanghelic. Prin urmare: reazem sigur și temelii neclintite în băntuiala oricărui valuri. — Și dacă totuși vedem ceeace vedem, gândul ne poartă, în căutarea vinei pentru atâta putregaiu pe tărîmul social-moral, și la „Maica Neamului” care pare că prea mult a dormit în vreme ce ar fi trebuit să-și formeze copiii pentru luptele vieții în spiritul lui Hristos.

Crește anarhia

Periculoasa atățare a spiritului public — Răspunderea autorității —
O nouă samavolnicie la Suceava Bucovinei — Mai avem legi?

(*). Nu e bine și nu-i a bună ceeace se petrece acum în țară. Linia de evoluție a spiritului public merge fătiș spre prăpastie.

Agitațiile de tot felul se întrec în grăjorător. Valuri de fierbințele artificiale dogoresc sufletele. Duhul violenței cuprinde mulțimile. În toate părțile se organizează tabere, legiuni, gărzii, fronturi, de toate culorile și capabile de toate trăznăile. În toate târgurile se aprind ruguri și cete de oameni, până ieri pașnici, se izbesc cu înverșunarea urei supreme. Rămân răniți și morți pe teren. Măciuca și revolverul se proslăvesc ca supremul ideal de fericire obștească. — Oricât de „progresist” să fii, oricât îți să înțelegi „ritmul și problematica” vremilor noi, e cu neputință să nu rămâi pe gânduri în fața atător semne de disoluție, constatate și repetate pas de pas. Meru ai senzația neplăcută a ieșirii din legi. Intrăm, cu ochi deschiși, în beznă anarhiei.

Neînțeles rămâne, pentru orice cap de creștin așezat, jocul ciudat al autorității publice în această horă a crizelor de nervi cetățenești. — Nu încapă nici o îndoială, că răspunderea pentru această stare de lucruri o are ea în primul rând. Ea este doară nu numai păzitoarea ordinii publice de astăz, ci și îndrumătoarea destinului noastre de mâine. Se știe, pe deasupra, că neamul nostru dela fire nu-i turbulent, nu-i iubitor de sânge și de bătaie, ci este pașnic și blând, cinstitor de lege și de autoritate. Anarhizarea unui astfel de aluat civic admirabil nu se poate închipui fără o grea dețertare dela datorie a conducerii.

Din nenorocire însă, acesta este cazul. Mai mult: autoritatea noastră publică nu are la cazierul său numai întrelăsări condamnabile și lipsă de prevedere de mulțorii uluitoare, ci nu odată intervine activ în procesul de răsturnare a ordinii stabilite, transformându-se în adevărat agent al neorânduleții și al distrămării.

Nu odată am avut neplăcuta datorie de a pune în lumină cazuri și momente de atare pervertire paradoxală a rolurilor. Nu pe toate, de sigur. Numărul lor ar fi prea mare. Toate încălcările de lege, toate abaterile dela linia dreptății severe, toate abuzurile și samavolnicile de orice natură, intră în această categorie a faptelor distrugătoare de ordine socială. Toate surpă autoritatea și provoacă disordinea. — Din ele, noi am remarcat numai pe acelea cari privesc direct domeniul preocupărilor noastre mai restrânse. Și, slavă Domnului, nu ne putem plânge de lipsă de material. Avem chiar prea mult. Dureros de mult.

Cazul recent, cu răpirea bisericii unite din Suceava Bucovinei, a fost una din ulti-

mele ilustrări labltoare ale acestui hal de dezastru oficial. Am arătat, atunci, cum se provoacă, cu câtă ușurință și cu ce totală lipsă de răspundere, „anarhia de sus”. O biserică, stăpânită pașnic 150 de ani, se răpește dela proprietari, printr'un act de hoșie ordinară. Ca și când n'ar exista nici o lege. Căci dacă ministerul, și prefectura și poliția ar recunoaște, cât de cât, că trăim într'un stat de drept, n'ar fi putut săvârși astfel de ignominii. Ar fi îndrumat, simpla și firesc, pe oricine — fie el chiar și mitropolitul Bucovinei — la calea legii, dacă crede că are ceva drept de revendicat față de biserică pricinașă. Și lucrul ar fi fost cinstit și în bună regulă. Așa însă, cum s'a procedat, se instaurează deplina domnie a arbitrarului și a capriciului polițienesc, distrugându-se în cetățeni orice încredere în siguranța de drept pe care ar trebui să li-o garanteze statul.

Atâta însă nu-i destul. Cazul trebuia să-și găsească o incununare și mai extraordinară. Una absolut de necrezut și totuși perfect adevărată.

Credincioșii uniți din Suceava au rămas fără biserică. Biserica lor s'a dat ortodocșilor, cari mai au alte 6 locașuri de închinare, unul mai istoric decât altul, și unul mai gol de credincioși decât celelalte. Cel puțin două dintre ele sunt cu totul de prisos. Se celebrează în ele abia 1—2 ori la an. Așa scrie, într'o recentă monografie a Sucevei, d. Victor Morariu. — Dar ce să-i faci? Ortodocșii sunt Români, pe când uniții, niște simplii ruteni. Pentru minister, să fie acesta un argument destul de tare, pentru a călca legile? Pentru ruteni nu mai există lege și drepturi? — Protestăm, cu toată țaria, împotriva unor astfel de supoziii! Neamul și țara românească refuză să fie „întărite” pe astfel de căi. Ar fi și inutil și rușinos!

Să continuăm însă: Creștinii, ce bruma sunt, uniții nu vreau să rămână fără liturghie Duminica nici în timpul cât va mai trece până vor putea intra iarăși în drepturile lor. Au cerut, deci, și obținut voie să li-se celebreze în liber. Arhlerul lor a anunșat, despre permisiunea dată, și ministerul de interne. Asta pentru a preveni orice neajuns și neplăceri. — Duminica trecută însă s'a prezentat onorata poliție a orașului Suceava și a optit cu forța oficlarea serviciului divin în liber. Asta așa, fără nici o altă motivare. Numai pentru a desăvârși fărădelegea începută prin răpirea altarului. Și, probabil, drept răspuns la intervențiile energice și demneș ale Prof. Alexandru al Maramureșului, care a cerut celor în drept — horribile dictul — să binevoliască a păzi legile țării!

Dacă nici asta nu se cheamă „anahle de sus”, apoi cuvintele și-au pierdut cu totul înțelesul lor normal și oamenii mintea lor cea sănătoasă. — Dar unde se va ajunge cu astfel de minte, călcătoare de legi și sfărâtoare de ordine, este ușor de înțeles. Celce samănă vânt nu pot secera decât furtună. — Quod Deus avertat!

Liturghiile cu indulgență plenară la catedrala din Lugoj. Se știe că Sf. Părinte a binevoit a acorda bisericii catedrale din Lugoj privilegiul altarului privilegiat in perpetuum. Orice liturghie ce se face la altarul acestei biserici pentru morși, este împreună cu indulgență plenară.

Pentru orientarea publicului se aduce la cunoștință, că oricine dorește o asemenea liturghie, se va adresa: Ven. Episcopul a Lugojului, Canonical custode, Lugoj. Se va trimite în aceeași vreme și stipendial minimal, care actualmente este stabilit în următoarele sume: pentru liturghie simplă numai cu intențiune, lei 50; pentru liturghie cu ectenia morșilor și pomenire la ieșirea cu darurile, lei 70; pentru aceeași liturghie, dar cu slojba parastasului la sfârșit, lei 100; întrucât s'ar cere să se servească cu colac, vin și lumânări, acestea se vor plăti deosebit. (Dr. N. Brnzeu).

Plaga stilistă. Vărsarea de sânge dela Albineț e încă vie în amintirea tuturor. Și acum alte știri de ciocniri între stilști și jandarmi, cu răniți și morși, colindă tulburând țara. Așa, în Funduri (jud. Bălți) și Boroala (jud. Bala) a curs din nou sânge pe tema calendarului vechi, pe care multă lume dela sate (mai ales în Basarabia și Moldova) nu vrea, odată cu capul, să-l părăsiască. Precum, cu aceeași dârzenie habotnică, se opun introducerii noului calendar.

Vina intensificării acestui curent fatal? O seamă de călugări certați cu rândulala mănăstirească și gata la orice desordine. (Tulburările dela Boroala, bună oară, le-a provocat călugărul caterisit Sperlă). Dar și câțiva

politicieni opozanți cari s'au pretat la rolul de agitatori stilști numai și numai ca să câștige voturi. Ba, după cum scrie d. N. Grecu în *Universul* (10. VI. 30), s'a constatat că „inseși autoritățile de stat, guvernul actual, au protejat și protejează nebanile stilștilor”. Fi- rește că tot din motive electorale.

În fața răului ce amenință să devină dezastruos s'au sesizat și autoritățile bisericești ortodoxe. Într-o consfătuire a Șefului bisericii dominante cu ministrul de Interne se spune că s'ar fi tratat chestiunea: Să se facă apel, în lupta contra stilștilor și la jandarmi, ori numai la preoțime? Până acum însă n'a răsunat nimic în publicitate privitor la soluția acceptată. — Dar să presupunem că s'a găsit calea cea bună barem acum, când casa-i în flăcări!

Regularitate în pastorație!

Ca în toate îndeletnicirile omenești, și în pastorație sunt unele cerințe care influențează mult asupra rezultatului, făcându-l să fie mai îmbelșugat ori mai sărac, mai stabil ori de mai puțină durată. Ba având pastorația scop educativ, ea pretinde la păstor un complex întreg de însușiri, care să fie nedesmințite, deoarece pastorația fiind educație spirituală, urmărește în primul rând bunuri sufletești și deci ele trebuie să se bazeze pe o convingere tare, pe o credință neclătită. Desmințindu-se aceste însușiri în păstor, își face loc numai decât neîncrederea. Iar unde e neîncredere, acolo zadarnică este orice oboseală, dreptul hrânindu-și viața sufletească și din credința nesdruncinată în călăuzele sale duhovnicești.

Din mănunchiul mare al acestor însușiri face parte — și cred că este una din cele mai esențiale — și regularitatea. Sub această regularitate nu înțeleg ceva regule tipiconale, de birou ori contabilitate, ci hotărârea constantă de a nu lipsi fără cauză gravă dela îndatoririle tale nicicând. Această regularitate a sfîșit pe mulți, a înălțat pe mulți și impune

cel mai desăvârșit respect față de cel ce și-au trecut-o în sânge, cum s'ar zice. Și dacă în unele sisjbe această regularitate face mult decor, în pastorație e un element primordială importanță. Noi nu lucrăm în ordine și puteri lumesci care să sperie credincioșii noștri, ci cu puterea vieții noastre trăite; cu regula care să indulgeze și atragă. Lipsa preotului dela datorie nemotivat, motivat cam în mod scâldat, răvășește de neînchipuit sufletele credincioșilor.

Faptul că toți sfînșii își aveau regula de viață dela care nu se abăteau decât atunci când obvenea imposibilul; faptul că toți oamenii mari au regula de lucru pe care o păstrează și în amănunte; apoi legile tuturor bășilor care le împart munca pe ore și sancțiuni, ne dispensează de a mai discuta importanța și necesitatea acestei regularități. Și nu încapă nici o îndoielă că preotul care vrea să aibă conștiința datoriei împlinite și dorește serios să vadă rod în urma muncii lui, neapărat trebuie să-și facă din această regularitate lege pe care apoi să o și observe. Regularitatea la preot face mai mult decât știința teoretică ori oratoria lui. Un preot cu multă știință de manual și putere de oratorie dar cu zig-zaguri în prezența la datorie, nu face cât preotul care lucrează în via Domnului cu puteri mai modeste, dar cu continuitate și precizie de ceasornic. Motivul pentru care credincioșii cred și fac nu este știința ori oratoria preotului, ci supranaturalul care ascunde sub regula vieții lui.

Dacă în teorie cele de mai sus le aprobă toți, apoi în practică la mulți nu le găsești. Nu le găsești fiindcă în practică sunt multe piedecile, și încă și mai multe pot fi scuzate. Toți cari au fost și sunt în via Domnului cunosc piedecile multe de care te lovești în executarea programului ce-l ai. Nu-i de admirație însă că sunt de neînvinși. Chiar când sunt multe lucruri de îndeplinit și reclamă aproape toate același timp, pot fi aranjate de așa, că să nu fie nici una omisă, căci doar atunci are graiu viu fapta ta. Apoi când se omite o dă-

□ □ Foiața „Unirii” □ □

La chestiunea organizării clerului

Material documentar

Comunicat de: Dr. N. Brnzeu

2. Cari sunt preocupările asociațiilor clericale în Apus?

Vom reproduce din rapoartele publicate pentru anii 1931—2 în „Liber Annals Societatum Cleri catholici quae Secretariatul Internationali adhaeserunt” (Siena 1933, e ultimul raport tipărit!) cele ce urmează.

a) Cehoslovacia (Klub duchovenstva csl).

„Clubul, asociația clerului cu limba boemă, ca făcând parte din partidul politic popular, care singur se bazează pe principiile religiei noastre, și-a dat silința și în bienul trecut, ca fidel scopurilor urmărite în cadrele partidului popular și în deplin acord cu episcopii, să poarte grije trebilor religioase și de cultură creștină, să apere drepturile Bisericii și interesele clerului.

Lucrul acesta nu a fost mic. Tot a doua săptămână ședința comitetului ține desbateri, prin organul „Sursum” comunică membrilor cele de știut, îi informează în adunările regionale, ținând și adunări, exerciții pentru întărirea vieții spirituale, promovează cultul adorației euharistice în acord cu Asociația adoratorilor pe timpul pascal, iar în adunările generale în fiecare an își face darea de seamă asupra activității. Tot așa, prin președintele

său lea parte la congresul teologilor, la întemeierea și dezvoltarea acțiunii laicale pentru apărarea religiei, la propaganda partidului politic și la multe alte lucruri ce sunt în strânsă legătură cu scopurile sale.

Sunt demne de mențiune specială următoarele:

În spitalele publice, în asilurile de copii, de orbi și de altfel de neputincioși, în institutele de corecțiune, sunt preoți proprii cu gradul de funcționari publici. Iar acum e tendința ca în locurile vacante să nu se mai facă numiri, nici să se mai creleze atari posturi. În mai multe cazuri, abia serviciul funebrel se mai cere parohilor din localitate, cealaltă îngrijire spirituală se neglijează total. S'a intervenit mult în această cauză și în parlament, s'a ajuns atâta că în institutele ce stau sub regimul statului, duhovnicul propriu al lor se consideră mai departe funcționari publici.

În cauza „congruel” clerului din cura animarum fondul religios public (întregit și administrat de stat), întregeste numai singuraticile „beneficii” când acelea sunt insuficiente. De aceea, celce doresc această întregire, sunt obligați a declara venitele proprii prin așa numită fașune, care tot la 5 ani se prezintă guvernului. Anul trecut s'a împlinit un asemenea instrum. Mult lucru a dat organizațiilor noastre grija, ca toți celce doresc întregire sau „congruă” dela stat, să-și facă declarațiile și încă bine. Afară de aceea, legea destul de nouă a „congruel” nu e atât de clară, ca dela sine să excludă orice tendință fiscală pe par-

tea organelor statului, de aceea de foarte multe ori trebuie să se propage explicarea binevoitoare și, la caz de nevoie, să se instrueze și apere beneficiarii singuratici.

Și la noi e criză economică, ce constrânge pe stat să reducă cheltuielile fiecăruia. Astfel, în anul din urmă s'a hotărât ca clerul din pastorația sufletelor, care propune și religia în școli, drumurile sale la școlile afară de localitatea în care e parohia, plătite cu 2 kc. pe km., să le facă cu calea ferată, autobus și alte mijloace mai ordinare, și că în o cale să se viziteze mai multe școli. Tot așa, în ce privește însăși instrucțiunea, care ce e drept e obligatorie, dar părinții pot cere dispensă dela ea pentru copiii lor și durere, câte odată o pier, s'a hotărât ca dacă în aceeași clasă mai toți copiii sunt de o religie, clasele să se concentreze până la numărul de 40—50. Dacă numărul celor de instruit e mai mic decât 10, instrucția religioasă nu se mai face în două ci în o singură oră la săptămână, iar dacă sunt abia 1—5 copii la instrucția religioasă, aceea de regulă se omite.

Cum se vede, și în acestea rămâne de făcut teren de muncă tuturor asociațiilor, mai ales celor ce lucrează în capitală. Și de fapt s'a făcut mult și în această cauză, și s'a ajuns la multe rezultate favorabile clerului, mai ales cu ajutorul partidului popular. Pe calea ferată s'a obținut barem pentru clerul ce muncește în școlile publice, reducerea de 1/3 pe c. f. în favor acordat tuturor funcționarilor publici și acum și învățătorilor.

torie pastorală, pentru alta tot pastorală, care prețide același timp, cuminte e să se omită totdeauna cea mai puțin importantă și nu în-tors, cu atât mai puțin să se omită pentru totdeauna. A întrelăsa ce-i mai necesar, dar mai puțin producător de venit, pentru ce-i mai puțin necesar, dar mai „rentabil” din punct de vedere buznăresc, este o dezertare. Lipsa dela datorie pentru interese familiare, materiale ori de alt ordin, este de neadmis. Orice slujbaş este al slujbei și nu al său, regulă la care trebuie să țină mai vărtos preotul.

Pentru activitatea pastorală preotul trebuie să aibă un program anual, lunar, săptămânal și zilnic. Programul va cuprinde lucrările preotului, nu numai într-o formă globală, ci într-o formă gradată după importanța fiecărei lucrări. Nu-i necesar să-i ai scris acest program, dar este de o covârșitoare importanță să porți registrul de ce ai făcut. Unii își publică planul de lucru la începutul anului, unii nu. Ambele forme au avantaje și dezavantaje. Un program anunțat te constrânge cu mai multă putere la executare, dar dacă nu-l execuți face multă stricăciune în lumea păstorilor. Cel neanunțat de multeori te face să mai ștergi din el. Mai bună cred formula, ca la sfârșitul anului să se țină o predică în care să faci o dare de seamă asupra vieții pastorale, arătându-se ce s'a făcut și unde s'a observat progres și unde nu. Această dare de seamă în mod implicit cuprinde și planul de realizări viitoare, care dacă nu va fi mai bogat decât cel precedent, cel puțin trebuie să-i fie egal.

Aici îmi pare că aud cum mulți din frații preoți invoacă năcazurile multe și să răcla care te împiedecă să fii preotul ideal. Le știm chiar, și le trăim cu toții împreună. Pe lângă o întregire dela stat mai rea decât

Tot din Cehoslovacia, Federala sociatilor clerului german raportează:

„Federația noastră și în ultimii doi ani și-a ajutat pe membrii săi în foarte multe treburi juridice și economice, pela ministere și pela autoritățile statului.

Revista noastră intitulată „Verbandsblatt der deutsch-katholischen Geistlichkeit”, sub redactarea profesorului Dr. W. Dlessl, a debătut chestiunile privitoare la clerși la afacerile bisericesti.

Mai nou s'a instituit în cadrele federației noastre o comisiune permanentă pentru ținerea cursurilor de chestiuni teologice științifice și practice. Din această comisiune fac parte: președintele asociațiilor noastre diecezane, delegații facultăților de Teologie și ai Seminarilor episcopesti. Această instituție a noastră a fost aprobată de fiecare episcop în particular și de conferința episcopescă ținută în toamna anului 1932 la Olomuc.

... Pentru apărarea Bisericii și a onoarei clericilor, pentru combaterea minciunilor proferate împotriva clerului și a Bisericii, dela Novembre 1930 gazetele și revistele scoase în Cehoslovacia (în număr de cca 2000) stau sub controlul nostru. Censura, aceasta o face un iurist catolic laic sub conducerea președintelui federației noastre. În fiecare lună avem de făcut cam 300 articoli-răspuns, fie în ziarele catolice fie ca rectificări în sensul § 19 al legii noastre de presă, fie prin judecătoria civilă, pentru repararea onoarei vătămate. Rezultatul acestei acțiuni e foarte bun.

Casa noastră „Sansouci” din localitatea balneară „Franzensbad” a ajuns la rezultate frumoase. Și în acest an a dat îngrijire corporală la foarte mulți preoți și laici”.

(Va urma).

de rău; pe lângă o sesiune parohială slabă, și care chiar bună dacă ești, tot n'aduce venit, fiindcă lucrul ei reclamă mare cheltuielă, cum să te dedici mai mult? Nu că n'ar merita cauza, dar din ce trăiești și susții familia? Așa că ești necesitat să-ți vezi și de alte treburi, care sigur că te împiedecă dela o pastorație ideală.

Superficial judecată chestiunea, s'ar părea că așa este. Judecată însă mai profund și observând puțin în stânga ori dreapta, o să vezi că nu-i tocmai așa. Eu cred că tocmai de aceea e atât de slabă situația noastră materială, fiindcă umblăm și în treburi care urmăresc direct venitul material și lipsim dela îndatoririle pastorale. Pentru păstorul pe care îl văd păstorii, că mâncarea lui este să-și facă datoria, dă turma și îi sare într'ajutor și nu marmură. Ea la nevoie luptă pentru interesele lui.

Prin ceace nu înțeleg să exclud orice altă indeletnicie pentru preot, dar nici când și din nici un motiv nu-i admis ca ocupațiile extrapastorale să fie în detrimentul pastorației. Deci, dacă vrem îmbunătățirea noastră materială, trebuie să tindem din toate puterile spre o pastorație cât mai ideală. În altă formă nici vorbă să se poată ajunge la vre-un bine vrednic de râvnă preoțească-păstoricească.

Ni-se mai cere acest lucru și din alt motiv. Noi suntem preoți ai Bisericii Catolice, care are cea mai neclătinată dogmă și cea mai sublimă morală. Se cade prin urmare ca tot așa să strălucească și clerul ei printre clericul altor biserici. Nu numai certificatul ori mărturisirea gurii să arete că suntem de credința Romei creștine, ci atitudinea noastră; prezența la toate datorințele, predica, catiheza, conversația, îmbrăcămintea, petrecerea, privirea; cu un cuvânt: toate manifestările externe.

Mai acum cinci ani, una din temele sinoadelor protopopești a fost: „Să se arete mijloacele prin care s'ar putea elimina indiferențismul religios din sinul poporului nostru, și prin care s'ar întări alipirea către religia catolică”. Vor fi ele mai multe mijloace, dar principalul este viața model de sinceră pietate și strașnică regularitate a preotului, care va schimba turma credincioasă. Preoții vor schimba păstorii lor, iar aceștia toți împreună, prin o viață morală superioară, vor atrage pe toți cei care-i văd și cunosc, cu o putere irezistibilă.

Scru acestea nu cu gând de muștrare, ci cu dorul ca toți să fim așa. Fericit preotul care știe să fie așa; și fericită turma care-l are!

Pr. I. Oniga

Praznicul agrist dela Tășnad. Agru eparhial al Orășii și-a ținut, în zilele de 6—7 c., congresul anual în Tășnadul prmitor și bucuros de oaspeți ca cei ce l-au făcut cinstea din prilejul pomenit.

Serbările s'au început de Sâmbătă după masă, când a sosit acolo și Preasf. Valeriu Tr. Frențu cu d. Dr. Gurzău, pref. județean. La *vecernia sărbătorească* a predicat p. Dr. Stan dela Oradea. Seara s'a ținut *ședința Comitetului Eparhial* ca să discute cele de făcut a doua zi.

Culmea solemnității a fost a doua zi, Duminecă. La *sf. liturghie slujită în liber* de p. Dr. episcop Valeriu în sobor de preoți (dintre cari remarcăm pe canonicul Maghlar, Georgescu, oratorul festiv, și Tăutu) au luat parte peste 8000 credincioși și s'au cuminecat mai bine de 1200. *Procesiunea euharistică* ce a urmat a fost un model de ordine.

Imediat după aceasta a urmat *ședința solemnă*, la care cel dintâlu cuvântează, blând și apostolic, înaltul ierarh orădan. Spun apoi

și alții (p. Dr. Mellau, delegatul ep. romano-catolic de Satu Mare—Oradea; p. Dr. Răutu, pr. ortodox; d. Dr. Gh. Pop, primpretor; dna Lang; p. Dr. Tăutu, ș. a.) cuvinte potrivite și bine gândite. După care s'expediază două telegrame: Nuntiatarii din București și Maj. Sale Regelui.

După masă a avut loc *ședința administrativă*, în cadrele căreia dd. Aurel Pop, Iacob Crișan și V. Bolca au citit rapoarte amănunțite privind activitatea dezvoltată de Agru eparhial Oradea anul trecut pe diferite țărmuri, iar d. Dr. Gh. Văleanu a precizat raporturile bisericii noastre cu cea „dominantă”. S'a compus și citit apoi o *moțiune* împede și energetică, reprobând întrebuintarea puterii de stat în scopuri proselitistice ortodoxe; protestând împotriva creării artificiale de parohii ortodoxe în comune curat unite, cu impozite pe uniți pentru „dominanți”; exprimându-și indignarea pentru umilirea bisericii noastre cu prilejul sărbătorilor naționale și pentru tentativa de a ne răpi edificiul și terenurile ce ne aparțin pe bază de drept; cerând purificarea atmosferei școlare; însușindu-și ideea înființării unui cotidian catolic în Capitală și insistând pentru ridicarea de căminuri creștine pe seama ucenicilor români uniți.

Congresul acesta a fost o dovadă mai mult că Hristos trăiește în biserica noastră unită cu Roma și că zădarnice sunt și vor fi toate unelirile celor ce ne volesc nouă rele. — Așa să fie!

Știri mărunte

Audiență papală ce lasă din comun.

Săptămâna aceasta, Joi, Sf. Părinte a primit în audiență trei sute de înalți slujitori ai bisericii catolice italiene. Și anume: pe toți cardinalii, episcopii și conducătorii ordinelor călugărești. Audiența, — după cum notează agenția „Rador” — s'a desfășurat în cea mai mare discreție. Singurul comunicat oficios dat până acum spune doar atâta că Vicarul Domnului a rostit cu acel prilej un discurs de caracter strict religios. După care apoi ar fi mulțumit tuturor pentru manifestațiile ce le-au organizat în cinstea Sa cu ocazia aniversării octogenare și ar fi adăugat că e foarte fericit constatând rezultatele Acțiunii Catolice în lume.

Mormânt glorios. După informațiile agenției „Rador”, luna aceasta s'a descoperit la Kiev un mormânt din 1015. Mormântul e al prințului Vladimir, cinstit ca sfânt de Rușii pravoslavnici. De numele lui se leagă introducerea creștinismului în împărăția muscălească. În mormânt s'au găsit scheletul, îmbrăcămintea prințului și mai multe podoabe de preț, toate perfect conservate.

Cea dintâi mănăstire benedictină în Japonia. Benedictinii sunt cunoscuți și în țara lui Soare-Răsare. Mănăstire în regulă însă n'aveau în acele părți. Acum au în Chigasaki, la țărmuri de mare, nu tare departe de Tokio. Construcția s'a început în Iunie 1935, după ce în prealabil P. Bernard și P. Hildebrand, din celebra abație de Beuron, veniseră la fața locului și studiaseră limba și scrisul japonez. Binecuvântarea noului sălaș al evlaviei creștine, care va fi și un centru de artă beuroniană și cant) liturgic gregorian s'a făcut nu de mult prin arhiep. Chambron din metropola niponă. Călugării: 6 ieromonahi și 5 monahi, sunt cu toții nemți din congregația de Beuron.

Moartea lui Maxim Gorki. Cel mai mare scriitor revoluționar militant rus din ultimele trei decenii, *Maxim Gorki*, pe adevăratul lui nume: Alexei Peșcof, a încetat din viață la

Moscova în 18 Iunie c. Autorul lui „Makar Ciudra”, „Conovalov”, „Celkaș”, „Igor Bulicev”, a „Asilului de noapte”, și a multor altor lucrări traduse deja în mai bine de 50 de limbi, a fost unul dintre personajele cele mai complexe ale țării sale. Talent rar, putere de voință extraordinară și excepțională cunoaștere de oameni (a fost de toate: calfa de pantofar, zugrav de icoane, tăietor de lemne, hamal, vânzător de kwas ș. a.), dânsul, bun prieten cu Lenin, a făcut servicii imense bolșevismului până acum, la închiderea ochilor. — Tovarășii roșii știu prea bine de ce i-au decretat funeralii naționale.

Locale. Poimâne, de praznicul SS. Apostoli Petru și Pavel, va predica în catedrală pâr. Dr. Septimiu Todoran, prof. la Academia Teologică.

— Dumineca trecută și-au ținut întrunirea colegială absolvenții din 1891 ai Școlii Normale de învățători. La această convenire frățască au luat parte 9 foști colegi de școală cari, între altele, s'au îngrijit să se slujască un parastas pentru 4 profesori și 14 colegi de odinioară, cari acum își dorm somnul de veci.

— În aceeași zi de Duminecă s'au sfințit, pe Câmpia Libertății, și steagurile (2) Prerogimantărilor din centrul Blaj. Actul sfințirii l-a săvârșit pâr. Dr. Aug. Tatar, canonic și — separat — pâr. ortodox V. Popa. Au rostit cuvântări insufletește cu acest prilej: pâr. Dr. Nic. Lupu; pâr. V. Popa; d. Valer Pop, ministru; d. Gh. Cipăianu, f. ministru; un domn Colonel și domnul căpitan Miclăuș.

— Elevele Școlii de Menaj au aranjat, tot atunci, un drăguț festival artistic, cu 10 puncte de program, în sala de gimn. a Liceului de băieți.

În slujba surdo-mușilor. Dintr'un raport al gazetei „Katholisches Kirchenblatt” din Münster aflăm, că în Germania catolică mai bine de 200 preoți stau în chip special în slujba surdo-mușilor catolici în număr de peste 15.000. Sunt duși la slujbe și la întruniri religioase particulare unde limbajul de mimică are mare parte. Ba s'a mers până acolo că s'a pus în aplicare o metodă proprie, care le face cu putință să ia parte activă la sf. liturghie. Se scoate apoi, anume pentru ei, un periodic special: „Călăuza surdo-mușilor”, pe care, de sine înțeles, îl cetesc cu nesăț.

Evreu marinimos. A răspuns, cât a trăit, la numele de Lehman Richman, și a murit nu de mult. Răposatul, după informațiile lui News Service, a lăsat prin testament 48.000 dolari la 12 institute catolice din eparhia nord-americană Cleveland și unui institut, tot catolic, din Portsmouth. De altfel întreaga avere rămasă după dânsul, — evaluată la 1 milion și 500.000 dolari, — a rămas, prin testament, unui mare număr de așezăminte de binefacere și de educație din Cleveland și din alte orașe a Statelor Unite.

† Arcadie Crisnic, f. paroh, a trecut la cele veșnice în Nădlac, la 17 Iunie c., în anul 70 al vieții și 43 al preoției sale. — Fie-i partea cu cei aleși!

† Flavia Dr. Macavel, născ. Șterca Șuluțiu de Cărpiniș, nepoata pâr. canonic mitropolitan Iosif Hossu, — căruia, precum și întregii familii îndurerate îi transmitem și pe această cale condoleanțele noastre, — s'a stins din viață în 17 Iunie c., în anul 39 al vieții și 15 al fericii sale căsătorii. — Să-i fie somnul lin!

† Văd. Rozalia Mureșian, născ. Barbul, soție de preot, a adormit în Domnul, în anul 82 al vieții și 21 al văduvici, la Doh, în 20 Iunie c. — În veci pomenirea ei!

† Volumna Găzdac, n. Bria, prof. în Turda, a trecut la cele veșnice în 19 Iunie c., într'al 59-lea an al vieții și 26 al fericii sale căsătorii. — Facă-i Domnul parte cu dreptii!

Mulțumită. Biserica noastră a primit în dar dela d. Ioan N. Fărcaș, administratorul general al universității din București, un rând frumos de ornate bisericesti, în preț de 5000 (cinci mii) Lei. Pentru care dar poporul credincios și preotul locului mulțumește călduros și pe această cale marinimosului donator. — Orșova Gurghiuului 18. VI. 36. Demetriu Fărcaș paroh.

Spre știre. Oficiul parohial „Sf. Vasile”, București, aduce la cunoștință celor interesați, că trăgerea loteriei acestei biserici s'a amânat, dela 30 Mai a. c., pe ziua de 30 August a. c., și asta irevocabil. Această amânare s'a făcut cu aprobarea Regiei Loteriei de Stat Nr. 2071 din 23 Mai 1936, din motivul, că biletele distribuite spre vânzare, respective cotoarele și sumele, n'au intrat la oficiul parohial până la data de 30 Mai. Deci, persoanele cari mai au bilete pentru plasare sunt rugate ca fără întârziere să le plaseze și să trimită sumele și cotoarele.

Telefonul „Unirii”

I. Sibiu. N'am avut norocul să-l cunoaștem, în carne și oase, pe preotul-ajutor rom. cat. din Craiova, care răspunde la numele de Ioan Gertel. I-am aflat însă acum, în gazetele ortodoxe, toate calitățile și distincțiile știute și neștiute de oameni. Le-a dobândit pe toate, deodată, în clipa fermecată, când a făcut saltul mortal al trecerii la ortodoxie, unde a fost primit, firește, cu surle și fanfare. Are, doar, această trecere, importanță excepțională. — Asta o credem și noi, fără multă vorbă: Rar de tot și excepțional se întâmplă așa ceva. — Totuși, totuși: ar fi fost mai prudent din partea confrăților să jubileze numai în surdina și nu în fața lumii. Fiindcă de, oamenii sunt răi și le strică bucuria. „Farul Nou”, de ex. în măsură să cunoască perfect cazul, spune că „distinsul” și „fănușul” (o fi și „frumos”, fine minte!) convertit, s'a dus în ortodoxie cu o stranie zestre de convingere pur idealistă. Și anume: Reclamat de d. M. Demetrescu, comerciant în Craiova (Str. Unirii 31), „fănușul” mucenic s'a fost mutat disciplinar din acea localitate, pentru purtări nedemne de un preot catolic; urmând însă, din nefericire, pe aceeași cale piezișă și fiind admonestat în zadar de autoritatea bisericăască, numărul și-a atras cele mai grele pedepse bisericesti, a fost suspendat și excomunicat, procesul lui de caterisire și degradare din preoție fiind în curs. — Fain de tot, cum s-ar spune. Se vede că șoada întâmplare cu extraordinara întărire a ortodoxiei intrupată în faimosul preot convertit „Dr. Francisc Sigismund” nu le-a fost de mare învățătură precucernicilor. Le-a mai trebuit și a doua. Să le fie de bine!

P. Galtiu. Fapta bună își are răsplata în sine. Și la Dumnezeu. Nu așteaptă nimic dela oameni. Dar tocmai din acest motiv, ea nu trece, de obicei, fără să lase urme aici pe pământ. Și se găsec totdeauna suflete înțelegătoare, cari o știu aprecia. Așa și cu frumoasa pildă pe care ni-a dat-o, tuturor, Sfântul Părinte dela Roma, care cel dintâi s'a rugat pentru victimele dela Cotroceni. În „Dreptatea” din 19. VI. d. I. Dobridor semnează un frumos articol intitulat: „Cotroceni și Sf. Scaun”. Găsim, în el, între altele, constatări ca acestea: „Biserica noastră n'a făcut o slujbă pentru sufletul răposatilor, iar pentru însănătoșirea celor scăpați nimeni n'a rugat pe Domnul. Nici un creștin, din câți creștini de gălăgia căroră hăue țara, nu a ingenunchiat pentru aproapele căzut în primejdie. A trebuit ca în fața „Samaritanului”, cu trupul pânză brodată de răni și de sânge, să s'aplece, cu paharul belșug de răcoare, Sfântul Pontif din Roma eternă. De câtă sfântă durere e plină această muștrare! Inseamnă că în nici-o regiune, din ființa ei burocratizată, nu mai are loc viu eclesia noastră. Nu mai vibrează nimic; schimnicile, umplute de Duhul care împărătește și binecuvântă, au devenit cuiburi de coji pe cari sună piesele salariului. De câte ori urca în scaun câte un cărturar sau un om de pioșie, urarea noastră a fost să-i isbutească vrednicile, să imprime ritm viu și activ acolo unde este numai biurou și fotoliu. — Și nimic din câte am vrut nu s'a întâmplat. Incrementi în aceiaș datină de ale căreia rezultate freamătă înșiși credincioșii, sfintele fete sunt măzgălite de pudră lumească, prin opacitățile căreia nu mai pătrunde candoarea. — Fără comentari!

S. Blaj. Iată răspunsul nostru la cele două întrebări ce ne-ai pus: 1. Cu provocare la Conc. IV. ecumenic, cn. 31 și 59, Conc. din Cartagina cn. 121, Conciliul nostru provincial I. T. V. C. 2 dispune: „Parohii să îndemne pe părinți, ca fără întârziere să-și ducă copiii la biserică spre a fi botezați”. La fel can. 770 din noul Cod al Bisericii latine. — 2. Din însăși întrebarea constatăm, că destinația „Institutului Recunoștinții” o cunoașteți perfect de bine. Vă putem asigura, că nu-i nici un pericol de cădere sau abatere cât de neînsemnată din drumul croit. Dacă totuși, o singură dată, Conducerea Congregației de Surori a crezut că poate admite să se aranjeze în localul închinat altor rosturi o serbare de familie, cu caracter particular, a făcut, fără nici o discuție, o excepție regretabilă care, suntem siguri, va rămânea unică și nu se va mai repeta.

Oficiul parohial, Vintire. Confirmăm primirea abonamentului pe 1934 și 1935.

Oficiul parohial Zărnoc. Am primit 400 Lei, abonament pe 1934 și 1935.

Oficiul parohial Zorlențu-mare. Chităm primirea sumei de Lei 400, abonament pe 1934 și 1935.

Oficiul parohial Mierța. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Mănăstirea S. I. Satu-mare. Am primit abonamentul pe 1935 și 1936.

Oficiul parohial Bontaral de jos. Am primit 500 Lei. Achitat până la 30 VI 1934.

Biserica, Tăud. Am primit abonamentul pe 1934-36.

M. Boereni. Am primit abonamentul pe 1934.

Oficiul Parohial român-unit din Bărbănteni de sus

Publicație de licitație

În ziua de 5 Iulie 1936, ora 3 p. m., Curatorul parohiei greco-catolice din Bărbănteni de sus va ținea licitație publică minuendă — în localul oficiului parohial — cu oferte închise, pentru darea în întreprindere a edificării din nou a Bisericii greco-catolice.

Cațiunea de 5 % se va depune în numerar sau efecte garantate de stat în valoarea lor de curs; după valoarea devizului.

După deschiderea ofertelor se va proceda la o licitație orală.

Devizul, planul și condițiunile de licitație se pot vedea în fiecare zi la Oficiul parohial.

Bărbănteni de sus, la 24 Iunie 1936.

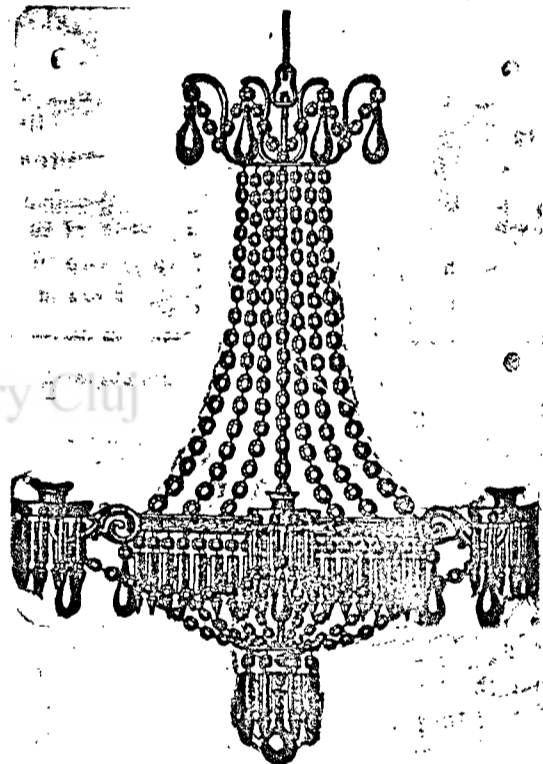
George Bistriean curator. Ioan Butnariu preot.

Licitație publică

Pentru repararea bisericilor din Aiton, Turda, 12 Iulie a. c. Informații la Oficiul protopopesc unit Turda, în orele oficiale.

(1-2)

Curatorul

Comandați Policandre

la
LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți Sfeșnice pentru altar, toate mărimile cu 1-3 brațe; cruci de perete și eu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărime; Berete din Klott pt. preoți Brăe, (eingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: Potire, Ciborium, Cădelnițe, Chivot, aurite și argintate.

Mare depozit de Ornate și prapori gata, în diferite culori, eu prapuri reduse Icoane de hârtie și pieturi. Tot soiul de rechizite, imprimare, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare, și steaguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.

(7-10)